

13.GRUP

AMBALAJ MALZEMELERİ (BASKILI KARTON KUTULAR, ALÜMİNYUM TABAKLAR VB.):

Her türlü dondurulmuş gıda maddelerinin (balık, sebze-meyve vb.) ihracatlarında kullanılan ambalaj malzemelerinin (baskılı karton kutular, alüminyum tabaklar vb.) gerek boşaltma sırasında, gerekse işçilik-kullanım aşamasında %3 ile %5 arasında fire oluşabilir.

KAĞIDIN NAKLİYESİ, DEPOLANMASI, BASKISI VE BASKI SONRASI:

Kağının nakliyesi: Normal şartlarda ambalaj durumunda %3'e kadar fire verir. Ancak ambalaj parçalanmasında, ambalaja kanca geçmesinde, yükleme ve boşaltma da iyi sarılmadığı için yağmurlu havalarda firenin çok yüksek nispetlere çıkması muhtemel ise de bu normalin dışındaki özel durumlar için özel bir zabıt tespiti gerekmektedir.

Kağının depolanması: Kağıt ve kartonun alındığı günde yapılan tartıda fire yoktur. Kağıt ve kartonun, dükkanda veya depoda bekleme süresinde bir fire meydana gelir. Malin rutubetini kaybetmesinden husule gelen zamanla orantılı olarak artan bu fire nispeti %3'dür.

Kağının baskısında: 4 renkli ofset baskı yapılan işlerde (tanıtım broşürü, katalog, takvim, dergi, kitap v.b.) fire oranı %18.5'dir.

Kağının baskı sonrasında: Baskısı yapılmış olan işlerin üzerinde daha sonra yapılan laklama ve sefyon kaplama gibi işlemler %5; bu işlerin ciltleme, kırım, kesim, yapıştırma aşamalarında %8 fire verir. İşin işveren adresinde tesliminde yapılan anlaşmalarda paketleme ve teslimatta %2 fire verir.

Bütün bu firelerin hepsinin bir anda kullanılmaması uygundur. Baskı sonrası işlemlerde (laklama, ciltleme, kesim, kırım) fire oranları üst üste toplanabilir.

KAĞIT:

"1) Farmakopi bastırılmasında kâğıt sarfiyatında matbaacı lehine %2 fire hakkı tanınır.

2) Matbu evrakın basım ve cilt işinde tespit edilebilen kağıt fire nispeti, o işin mahiyetine, şekline, rengine ve teknik hususiyetine göre %2 ila 10 arasında değişebilir.

3) İmalatçıların bobin olarak aldıkları kağıtların kanca yarısı, patlak veya kesme firesi: nakliyede normal şartlarda ambalaj durumuna göre %3 kadar fire olabilir. Ancak ambalaj parçalanmasında, ambalaja kanca geçmesinde yükleme ve boşaltmada iyi sarılmadığı için yağmurlu havalarda firenin çok yüksek nispetlere çıkması muhtemel ise de bu normalin dışındaki özel durumlar için özel bir zabıt tespiti gerekir.

Bobin halindeki sülfid birinci hamurdan kağıt, karton kraft, hutbak, yağ kağıtlarının kesilip paketler haline getirilmesi sırasında %2 ila %4 nispetinde fire olabilir, Bobinler hasarlı olduğu takdirde bu hasarın özel bir zabıtle tespit edilmesi gerektiği gibi bu hasardan doğan eksilme fire sayılmayacaktır.

4) Karton fabrikasından hammadde olarak kırpıntı kağıt kullanıldığında, imalat sırasında bu kırpıntı kağıtların %10'a kadar fire vermesi normaldir.

5) Ambalaj kağıdı, basılması anında %3-5 oranında fire verir.

6) Mumlu kağıt imalinde ise ambalaj kağıdının mumlanması sırasında %3-5 arasında fire verir. Mumlu kağıtlar, mumlandıktan sonra üzerine aldığı mum veya parafin nispetinde de ağırlaşır.

7) Toptan kağıt ticareti yapanlarda, kağıtların iş yerine nakli ve ufak kolilere bölünmelerinde verebileceği fire nispetinin %4 olması normaldir.

8) Kağıt ve karton, gününde yapılan tartıda, yani malın alındığı günde yapılan tartıda fire yoktur. Kağıt ve kartonun, dükkanda veya depoda bekleme süresinde bir fire meydana gelir. Malın rutubetini kaybetmesinden husule gelen ve zamanla orantılı olarak artan bu fire nispeti %3 kadardır.

9) Kağıt torba (kraft): mikronize kalsit, talk ve barit madenlerinin ambalajlanmasında kullanılan kraft torba kağıtlarının boş olarak nakli, stoklanması, torbaların doldurulması, ağızlarının kapatılması, mamul ambarından yüklenip, nakli ve müşterilere teslimi safhalarında torbaların patlaması ve yırtılması gibi nedenlerle verebileceği fire nispetinin %8-10 civarında olması normaldir.

10) Gazete basımında bobin halinde üretilmekte olan 3. hamur gazete kağıdı kullanıldığında, ilgili fire ve zayıf oranları ortalama olarak aşağıda belirtilmiş olup, bu oranların artmasında tespit raporları ile zaptından sonra mesullere yönelmesi veya birlikiş talep edilmesi uygun düşebilir.

a-) Paketleme sırasındaki fire oranı %05 (binde beş)

b-) Kanca+taşma sırasındaki fire oranı %05 (binde beş)

c-) Baskı ve kopmadan dolayı uygulanacak fire oranı %3

d-) Bobin dibi firesi %3

brüt bobin ağırlığından doğabilecek fire oranı, bobin dibi firesinin içinde, bozuk gazete kağıdının firesi de baskı ve kopmalardan meydana gelen maddenin içinde mütalaa edilmiştir. Toplam olarak fire oranı %7'dir. Bütün firelerin hepsinin bir anda kullanılmaması uygun düşer."

KAĞIT (HİJYENİK):

Normal temizlik kâğıtlarında toptan satışlarda stoklama hatasından %1 fire ve zayıf verir.

KARTON:

Gri karton imalatında hammadde olarak hurda (kırpıntı) kağıt kullanılması sırasında kağıdın cinsine göre %20 ila %35 civarında fire meydana gelebilir. Gri karton üretiminde randıman oranı elyafın niteliğine göre %65-80 arasında değişebilir.

MENDİL:

Islak mendil, ıslak havlu ve kolonyalı mendil ürünlerinin ithalat ve ihracat işlemleri sonucunda oluşan fire oranının %5-%10 arasında değişebilir.

MEYVE SEBZE AMBALAJ MALZEMESİNDE FİRE ORANI:

Karton kutuda %5,
Ahşap kasada %5,
Palette %4,
Naylonda (poşet vs) %5,
Kağıtta %7,
Zimba telinde %5,
Köşebentte %2,
Köpük kapta %3,
Ahşap kafeste %2 olarak fire oluşabileceği belirlenmiştir.

OLUKLU MUKAVVA ÜRETİMİ SIRASINDA OLUŞAN FİRE ORANI İLE OLUKLU MUKAVVADAN OLUKLU KUTU ÜRETİMİ SIRASINDA OLUŞAN FİRE ORANLARI:

Oluklu kutu ambalaj imalatı sektöründe kağıttan oluklu mukavva üretimi sırasında oluşan fire oranı ile oluklu mukavvadan oluklu kutu üretimi sırasında oluşan fire oranları değerlendirilmiş olup, kağıttan oluklu mukavva üretimi esnasında,
% 4-5 nem alma,
% 6-7 yan kesim,
% 1-2 kağıt kopma ve ekleme,
% 1-2 bobin açma ve rulo artığı,
% 2-3 ebatlama,
% 1 kalite kontrol fireleri olmak üzere toplam % 15 ila % 20 arasında fire oluşabileceği, ayrıca oluklu mukavvadan mamul kutu üretimi esnasında da % 5 fire verebileceğine karar verilmiştir.